

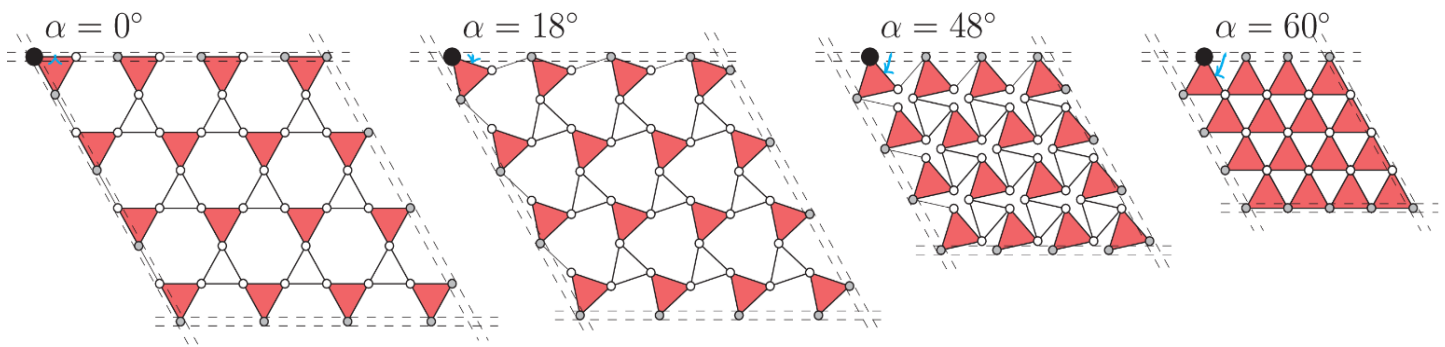
មេកានិចនៃបំបែបបណ្តាញត្រីកោណ (Deformable Lattice) (ពិន្ទុ : 20)

យើងសិក្សាអំពីបំបែបបណ្តាញត្រីកោណក្នុងដែនទំនាញមួយ ដែលវាមានតួនាទីដូចជានឹងប៉ោលសមាសមួយ។ វាមានតែមួយដីក្រសេរីប៉ុណ្ណោះ គឺមានន័យថា ការប្រែប្រួលរូបរាងរបស់វាមានតែមួយទិសតែប៉ុណ្ណោះ ហើយទំរង់របស់វាទាំងមូលត្រូវបានពិពណ៌នាដោយមុំ α ។ ទំរង់បែបនេះបានសិក្សាដោយអ្នករូបវិទ្យា James Maxwell នៅសតវត្សទី១៩ និងរូបករណ៍ហើញថ្មីៗមួយចំនួន។ ដូចបានបង្ហាញក្នុងរូបទី១ N^2 បន្ទះត្រីកោណកណ្តាល (ពិណក្រហម) ត្រូវបានព្យួរដោយសេរីដោយខ្សែកណ្តាលជាច្រើន ហើយបង្កើតបានជាបណ្តាញត្រីកោណ $N \times N$ មួយ ($N > 1$)។ ចំនុចភ្ជាប់នៅត្រង់កំពូលត្រីកោណត្រូវបានសំគាល់ដោយរង្វង់តូចៗ។ ជ្រុងនៃត្រីកោណសម័ង្សនិងខ្សែភ្ជាប់ត្រីកោណមានប្រវែងស្មើគ្នា l ។ នៅក្នុងរូបទី១ បន្ទាត់ឆ្លងបង្កើតបានជាបំពង់ចំនួន ៤ ដែលបំពង់នីមួយៗមានកំពូលត្រីកោណចំនួន N (រង្វង់ប្រដេះ) នៅលើជ្រុង និងកំពូលចំនួន N ផ្សេងទៀតរាងចូលក្នុងបំពង់។ សំគាល់៖ បំពង់ដូចជាផ្លូវដែកដែលអាចរាងទៅមកបាន។

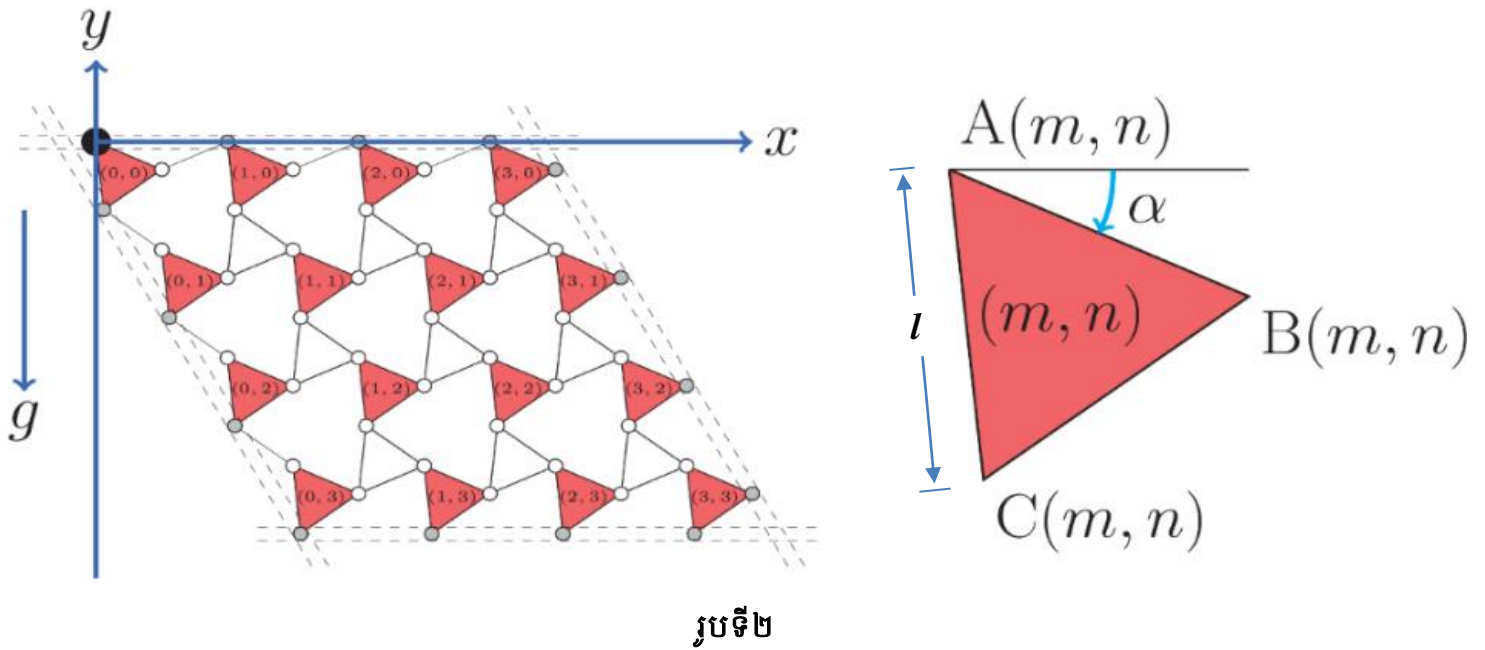
បំពង់ទាំង៤ ត្រូវបានភ្ជាប់គ្នាក្រោមទំរង់ដូចជុំពេជ្រមួយ ដែលមានមុំចំនួនពីរស្មើ 60° និងមុំពីរផ្សេងទៀតស្មើ 120° ដូចបង្ហាញក្នុងរូបទី១។ បន្ទះនីមួយៗមានម៉ាស M និងមានដងស៊ីតេដូចគ្នា ហើយម៉ាសនៃផ្នែកផ្សេងទៀតរបស់ប្រព័ន្ធអាចចោលបាន។ ទំរង់របស់បណ្តាញត្រូវបានកំណត់ដោយមុំ α ដែល $0^\circ \leq \alpha \leq 60^\circ$ (សូមមើលឧទាហរណ៍ក្នុងរូបទី១ក្រោមមុំ α ផ្សេងគ្នា)។ ប្រព័ន្ធនេះត្រូវបានព្យួរដូចរ៉ាងនរបស់បង្អួចអញ្ចឹង ដែលបំពង់ខាងលើស្ថិតនៅតាមអ័ក្សដេក។

ប្រព័ន្ធកូអរដោនេត្រូវបានបង្ហាញក្នុងរូបទី២។ នីវ៉ោមពលប៉ូតង់ស្យែលស្មើសូន្យត្រង់ $y=0$ ។ បន្ទះត្រីកោណតាងដោយគូរនៃអក្សរ (m,n) ដែលជាលំដាប់លេខរៀងមានអ័ក្ស x និង y រៀងគ្នា ដែល $m, n = 0, 1, 2, \dots, N-1$ ។ $A(m,n)$, $B(m,n)$ និង $C(m,n)$ ជាទីតាំងកំពូលទាំងបីនៃត្រីកោណ (m,n) ។ កំពូលត្រីកោណនៅលើគេ $A(0,0)$ ខាងឆ្វេងនៃរូបគឺនៅនឹង (រង្វង់ពិណខ្មៅ)។

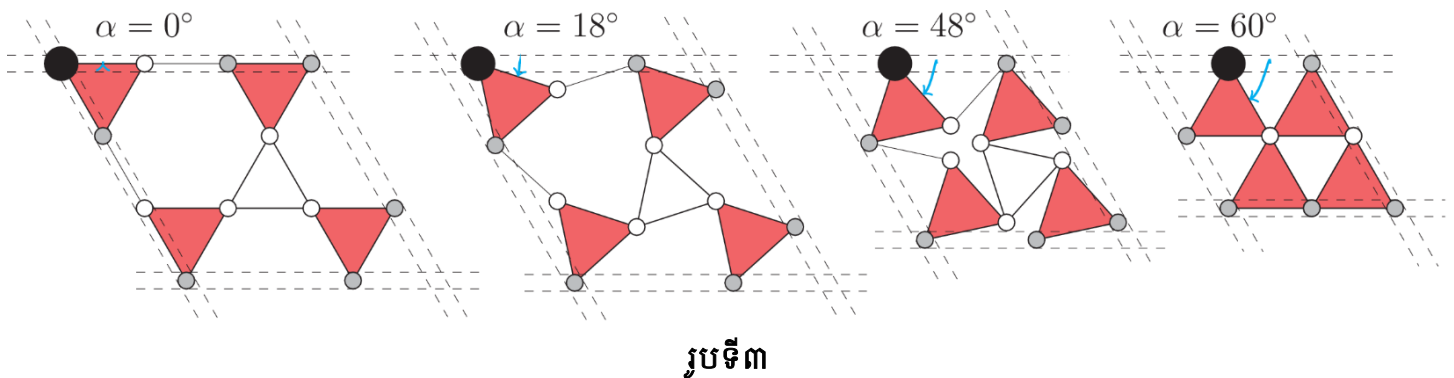
ចលនានៃប្រព័ន្ធទាំងមូលត្រូវបានបង្អាំងនៅតែក្នុងប្លង់ $x-y$ ។ ម៉ូម៉ង់និចលភាពនៃបន្ទះត្រីកោណជុំវិញផ្ចិតម៉ាសរបស់វាគឺ $I = MI^2/12$ ។ សំទុះទំនាញសកលគឺ g ។ សូមតាមរៀងគ្នា E_k និង E_p ជាថាមពលស៊ីនេទិច និងថាមពលប៉ូតង់ស្យែល។

រូបទី១

សំណួរ A: ចំពោះ $N=2$ (ដូចមានបង្ហាញក្នុងរូបទី៣)៖

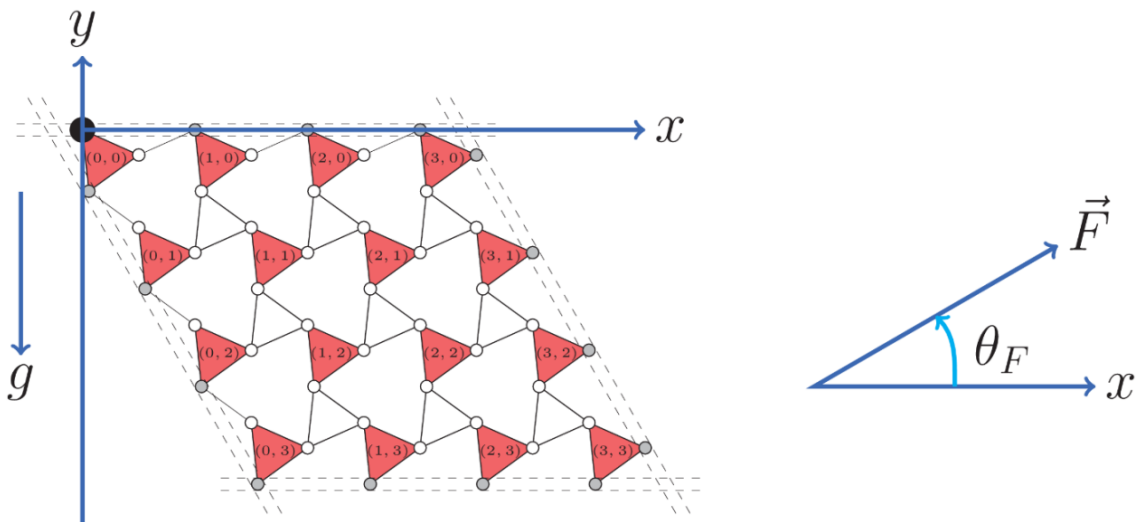

A1	ចូររកកន្សោមថាមពលប៉ូតង់ស្យែល E_p របស់ប្រព័ន្ធជាអនុគមន៍មុំ α ចំពោះ $N=2$?	2 ពិន្ទុ
A2	រកតម្លៃមុំលំនឹង α_E នៃប្រព័ន្ធក្រោមអំពើនៃដែនទំនាញ ចំពោះ $N=2$?	1 ពិន្ទុ
A3	ដោយប្រព័ន្ធយោលក្រោមលំយោលអាម៉ូនិចដែលមានលំយោលតូចធៀបទៅនឹងទីតាំងលំនឹង។ ចូរគណនាថាមពលស៊ីនេទិចរបស់ប្រព័ន្ធជាអនុគមន៍នៃ $\Delta\alpha \equiv d(\Delta\alpha)/dt$ ។ គណនាប្រេកង់របស់លំយោល f_E ចំពោះ $N=2$ ។	5 ពិន្ទុ

សំណួរ B: ចំពោះតម្លៃ N ណាមួយ៖

B1	រកតម្លៃមុំលំនឹង α'_E របស់ប្រព័ន្ធក្រោមអំពើនៃដែនទំនាញ ចំពោះ N ណាមួយ	3 ពិន្ទុ
B2	ពិនិត្យករណី $N \rightarrow \infty$, ក្នុងលក្ខខណ្ឌមុំ α តូច (a small perturbation of angle α) បំរែបំរួល ថាមពលប៉ូលតង់ស្យែលរបស់ប្រព័ន្ធគឺ $\Delta E_p \propto N^{\gamma_1}$, ថាមពលស៊ីនេទិចរបស់ប្រព័ន្ធគឺ $E_k \propto N^{\gamma_2}$ និងប្រេកង់នៃលំយោលគឺ $f_E' \propto N^{\gamma_3}$ ។ រកតម្លៃរបស់ γ_1, γ_2 និង γ_3 ។	3 ពិន្ទុ

សំណួរ C: កំលាំងមួយមានអំពើលើកំពូលមួយនៃកំពូលត្រីកោណចំនួន $3N^2$ ដែលប្រព័ន្ធនៅរក្សាមុំ $\alpha_m = 60^\circ$ ដដែល

រូបទី៤

C1	តើកំពូលណាមួយនៃត្រីកោណដែលយើងជ្រើសរើសដើម្បីអោយកំលាំងមានអំពើលើវាអតិបរិមា?	1 ពិន្ទុ
C2	ចូរកំណត់ទិសដៅនិងម៉ូឌុលនៃកំលាំងអតិបរិមាខាងលើ? ចូរពិពណ៌នាទិសដៅនៃកំលាំងដោយប្រើតម្លៃមុំ θ_F ដូចបានបង្ហាញក្នុងរូបទី ៤។	5 ពិន្ទុ